

PRACOWNIA PRZYRODNICZA SOSENKA

ul. Jasna 79/2
70-777 Szczecin

91 82 28 279
609 691 279
609 691 253

biuro@sosenka24.pl

www.sosenka24.pl

sosenka24/

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

ZAMAWIAJĄCY

Powiat Białogardzki
pl. Wolności 16-17, 78-200 Białogard

LOKALIZACJA

Tychowo, ul. Parkowa
Zabytkowy Park
Działki nr 570/7 i 571, obręb Tychowo

KOD OPRACOWANIA

PPS/MK/8/1345/25

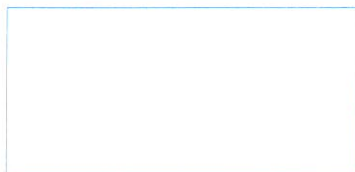
OPRACOWAŁ ZESPÓŁ

mgr inż. arch. kraj. Marta Klimowicz
mgr inż. Anna Mincel
arch. kraj. Robert Jankowski
arch. kraj. Jakub Najda

SPRAWDZIŁ

dr inż. Krzysztof Jankowski

DATA — 05 LUTEGO 2025

Dokument
podpisany przez
Marta
Klimowicz
Data: 2025.02.05
11:45:19 CET

Niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z ustaleniami, zasadami współczesnej wiedzy technicznej, obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami oraz w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć.

— SPIS TREŚCI —

1	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2	LOKALIZACJA I CHARAKTERYSTYKA TERENU	4
3	STUDIUM HISTORYCZNE.....	5
4	METODYKA OPRACOWANIA.....	13
5	STAN ZACHOWANIA ZABYTKU	15
6	ZAŁOŻENIA OGÓLNE	16
7	CEL PRAC WSKAZANYCH W PROGRAMIE	16
8	WYNIKI OGŁĘDZIN TERENOWYCH	16
9	PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH	17
9.1	Wytyczne ogólne.....	17
9.2	Wytyczne szczegółowe	19
9.3	Montaż wiązań elastycznych	21
9.4	Tablice ostrzegawcze – zagrożenie przed wiatrami.....	22
10	ZESTAWIENIE DRZEW	23
11	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA DRZEW WYTYPOWANYCH DO WYCINKI.....	33
11.1.1	Drzewo nr 14.....	33
11.1.2	Drzewo nr 21	34
11.1.3	Drzewo nr 25	34
11.1.4	Drzewo nr 34.....	35
11.1.5	Drzewo nr 37	35
11.1.6	Drzewo nr 71	36
11.1.7	Drzewo nr 78	36
11.1.8	Drzewo nr 80	37
11.1.9	Drzewo nr 109	37
11.1.10	Drzewo nr 127.....	38
11.1.11	Drzewo nr 128.....	38
11.1.12	Drzewo nr 129.....	39
11.1.13	Drzewo nr 165.....	39
11.1.14	Drzewo nr 206.....	40
11.1.15	Drzewo nr 207.....	40

11.1.16	Drzewo nr 211.....	41
11.1.17	Drzewo nr 235.....	41
11.1.18	Drzewo nr 244.....	42
11.1.19	Drzewo nr 250.....	42
11.1.20	Drzewo nr 256.....	43
11.1.21	Drzewo nr 263.....	43
11.1.22	Drzewo nr 273.....	44
11.1.23	Drzewo nr 281.....	44
11.1.24	Drzewo nr 284.....	45
11.1.25	Drzewo nr 285.....	45
11.1.26	Drzewo nr 286.....	46
11.1.27	Drzewo nr 296.....	46
11.1.28	Drzewo nr 298.....	47
11.1.29	Drzewo nr 301.....	47
11.1.30	Drzewo nr 302.....	48
11.1.31	Drzewo nr 308.....	48
11.1.32	Drzewo nr 315.....	49
11.1.33	Drzewo nr 319.....	49
11.1.34	Drzewo nr 320.....	50
11.1.35	Drzewo nr 323.....	50
11.1.36	Drzewo nr 324.....	51
11.1.37	Drzewo nr 327.....	51
12	LITERATURA	52
13	AKTY PRAWNE	53
14	ŹRÓDŁA INTERNETOWE	54
15	SPIS RYCIN.....	54
16	SPIS TABEL	55
17	OPRACOWANIE GRAFICZNE.....	56

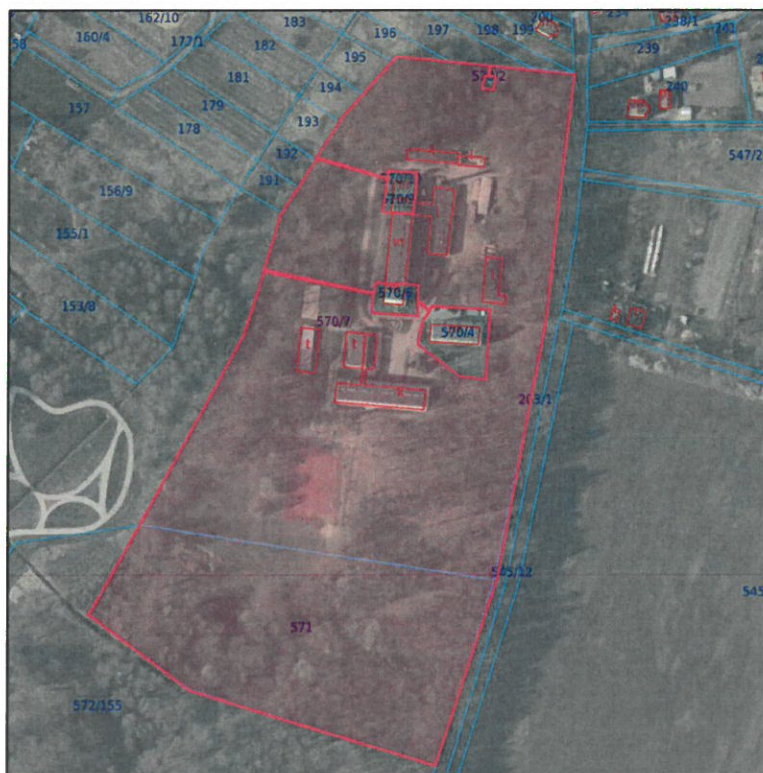

1 PODSTAWA OPRACOWANIA

Zlecenie	Numer Data	GN.6810.1.2025.ESz	09 stycznia 2025
	Zamawiający	Powiat Białogardzki	Białogard, pl. Wolności 16-17
	Wykonawca	Pracownia Przyrodnicza SOSENKA z siedzibą w Szczecinie przy ul. Jasnej 79/2	
	Rodzaj opracowania	Program Prac Konserwatorskich	

2 LOKALIZACJA I CHARAKTERYSTYKA TERENU

Rodzaj założenia	Park dworski z elementami sukcesji naturalnej	
Nr działki Obręb	570/1 i 571	Tychowo
Adres	Tychowo, ul. Parkowa	
Nr zabytku	1128, obecnie A-443 (decyzja z dnia 11.10.1980 roku)	

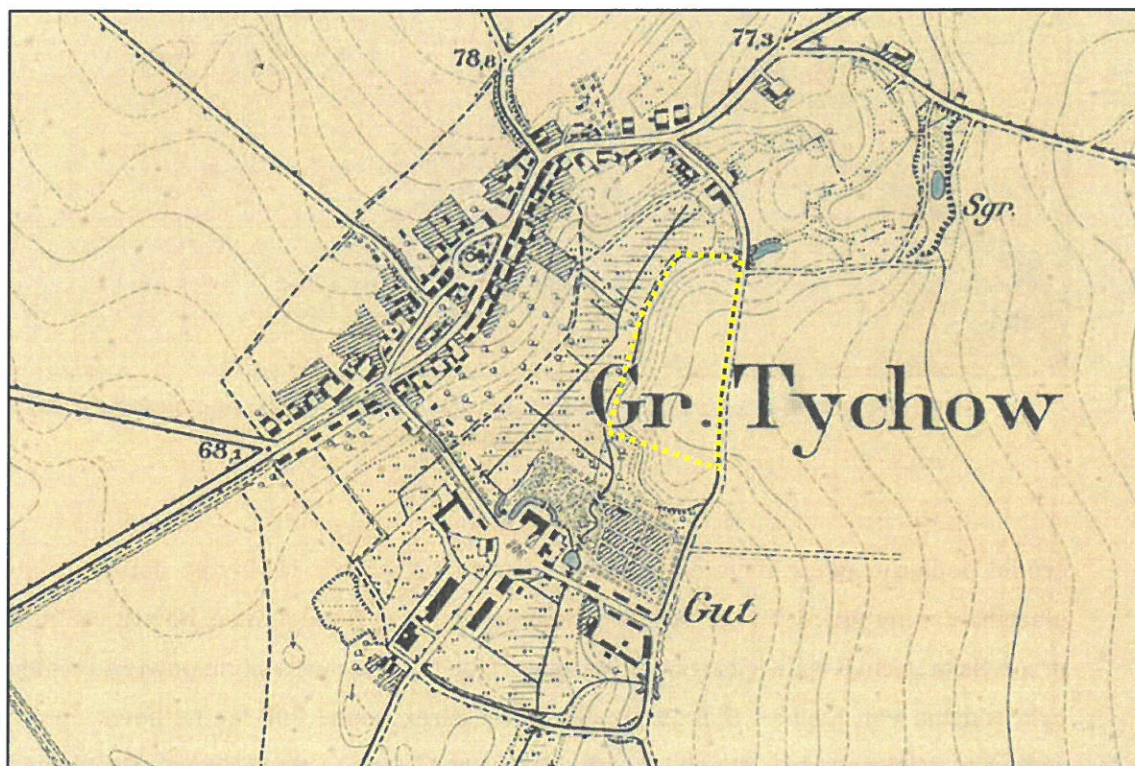

Ryc. 1 Orientacyjny zakres przedmiotowego zadrzewienia, źródło: mapy.geoportal.gov.pl

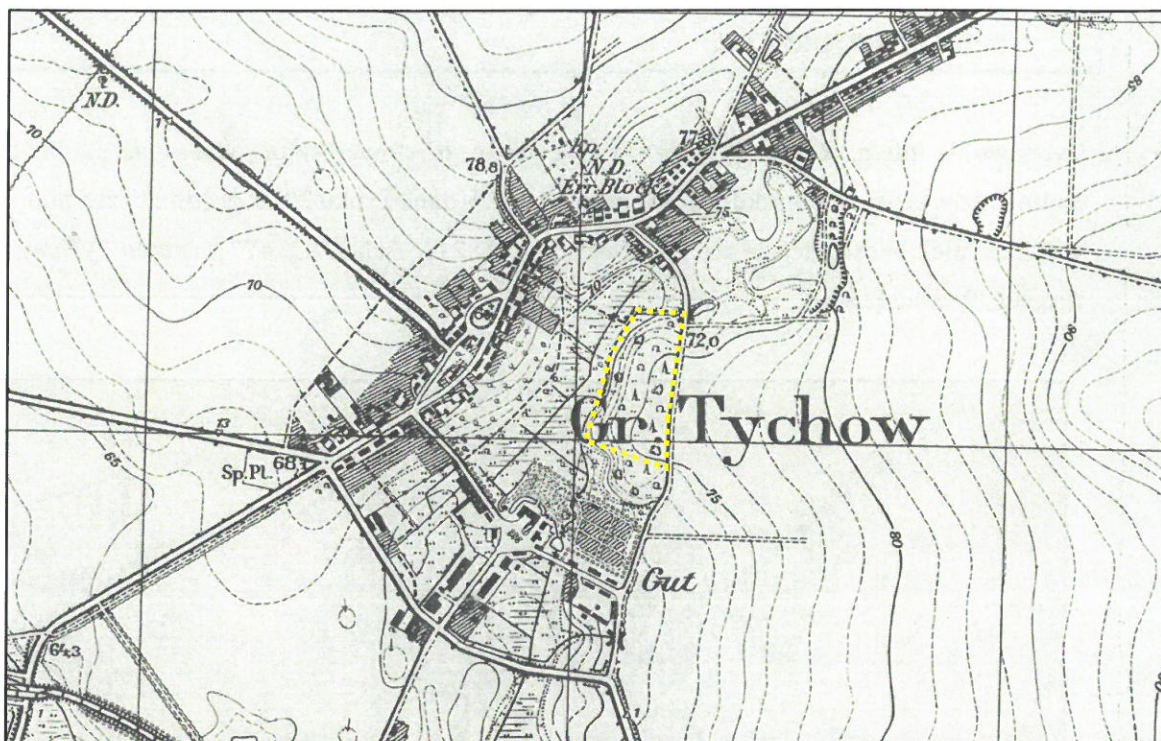
3 STUDIUM HISTORYCZNE

Tychowo – niem. *Gross Tychow*; miejscowość o słowiańskim, wczesnośredniowiecznym rodowodzie, którą zamieszkuje 6731 mieszkańców (dane z roku 2019, źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie). Wcześniejsze nazwy: *Thychowe* (1321), *Tichowe* (1477), *Groten Tychow* (1618), *Grossen Tychow* (1706).

Ryc. 2 Fragment mapy z 1891 roku z orientacyjnym obszarem przedmiotowego parku, źródło: maps.mapywig.org

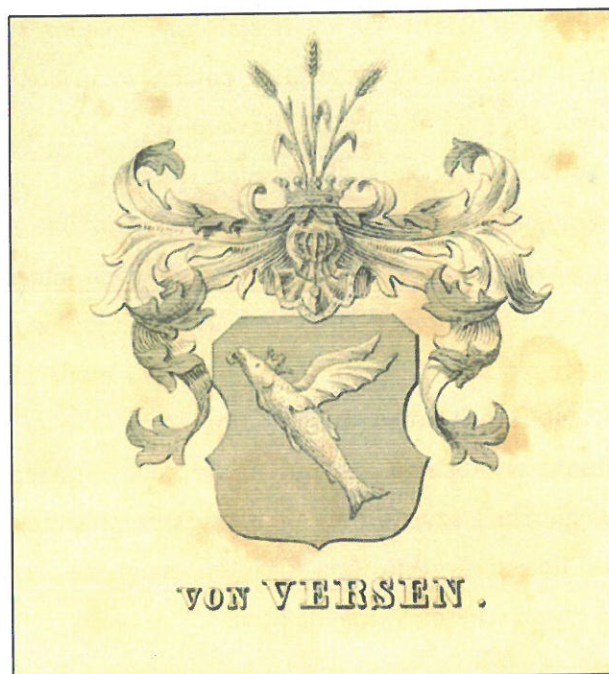

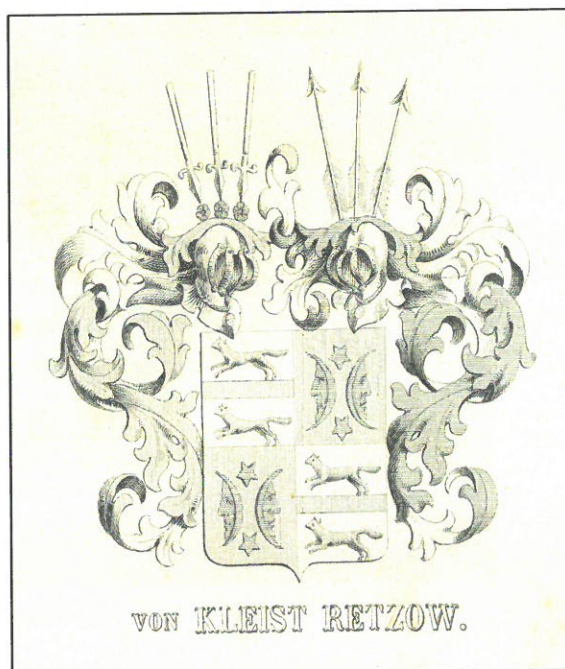
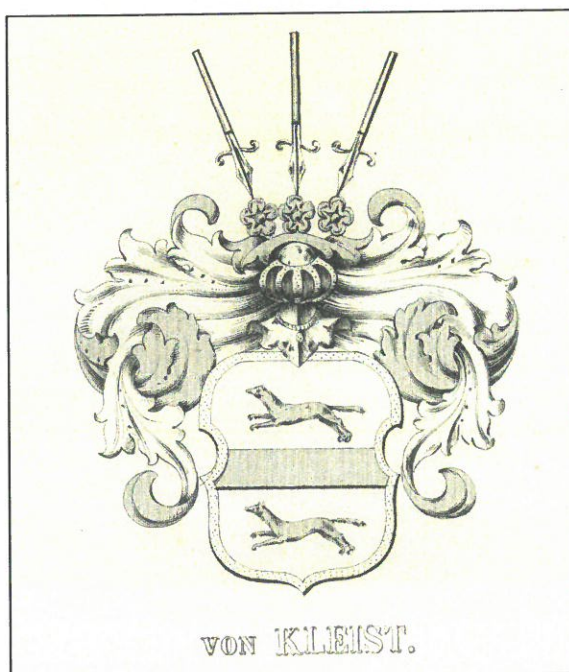
Ryc. 3 Fragment mapy z 1936 roku z orientacyjnym obszarem przedmiotowego parku,
źródło: maps.mapywig.org

Źródła podają najwcześniejsze wzmianki o Tychowie na ok. 1250 rok; dotyczyły obowiązku płacenia daniny przez ród von Kleist panom na zamku w Białogardzie. Nazwa wsi pochodzi od przezwiska „cichy”. Największym właścicielem ziemskim w ówczesnym powiecie białogardzkim była rodzina von Kleist – Kleszczów, dla której przez ponad 700 lat Tychowo było miejscem rodowym. Miejscowość – stanowiąc majątek rycerski (lenno) – początkowo należała do rodu von Kleist i von Versen, a następnie wyłącznie do rodu von Kleist. Wówczas do majątku Tychowo należały miejscowości: Trzebiszyn (*Johannsberg*), Dobrochy (*Marienhof*), Bąbnica (*Bamnitz*), Bukowo (*Alt Buckow*). Tychowo stanowiło centrum okolicznych wsi – pomimo, iż funkcjonowały liczne sklepy, zagrody chłopskie, zakłady rzemieślnicze i zakłady przemysłowe, przez stulecia głównym pracodawcą pozostawał ród von Kleist–Retzow dając zatrudnienie ok. 40% mieszkańcom (inna linia rodu von Kleist, która odkupiła majątek ponownie w XIX wieku).

Ryc. 4 Herb rodu von Versen, źródło: zamkilubuskie.pl

Ryc. 5 i 6 Herby rodów von Kleist i von Kleist-Retzow, źródło: zamkilubuskie.pl

W 4. ćwierćwieczu XVIII wieku Tychowo stało się siedzibą szlachecką największego rodu w powiecie; rodzina Kleist zamieszkiwała w pałacu wzniesionym w 1775 roku, w którego otoczeniu znajdował się park dworski (datowany na II połowę XVIII wieku) o powierzchni 13,7 ha. Pałac stanowił ceglany budynek na rzucie w kształcie litery U, zbudowany na kamiennej podmurówce na fundamentach wcześniejszej budowli. Do 1945 roku mimo działań wojennych pałac przetrwał bez większych zniszczeń. W późniejszych latach budynek uległ zniszczeniu i w latach 70-tych XX wieku został całkowicie rozebrany. Pozostała zielona enklawa – park krajobrazowy liczący ok. 2 300 drzew, który przeszedł modernizację w I połowie XIX wieku. Szkielet zadrzewienia parkowego tworzą zarówno drzewa rodzime jak i egzotyczne. Najciekawsze gatunki występujące na terenie parku dworskiego stanowią: dąb błotny, dąb czerwony, dąb węgierski i szypułkowy odmiany strzępolistnej i stożkowej, klon srebrzysty, leszczyna turecka, lipa srebrzysta, lipa krymska, magnolia drzewiasta, jodły: jednobarwna, kaukaska, Veitcha czy szlachetna forma błękitna.

Ryc. 7 Pałac w Tychowie, rok 1903–1906, źródło: fotopolska.eu

Ryc. 8 Pałac w Tychowie, rok 1905, źródło: fotopolska.eu

Ryc. 9 Pałac w Tychowie, rok 1905–1915, źródło: fotopolska.eu

Ryc. 10 Pałac w Tychowie, rok 1913, źródło: fotopolska.eu

Ryc. 11 Pałac w Tychowie, rok 1925–1935, źródło: fotopolska.eu

Ryc. 12 i 13 Pocztówki z Tychowa. Po lewej pałac i park dworski, po prawej pałac i kościół, źródło: zamkilubuskie.pl

Pod koniec XVIII wieku dobra tychowskie stanowiły: trzy folwarki, trzy owczarnie, 18 gospodarstw chłopskich, dwa gospodarstwa zagrodnicze, jedno gospodarstwo pastora, jedno gospodarstwo kościelnego, jedno gospodarstwo kowala, jedno gospodarstwo karczmarza, jedno gospodarstwo leśniczego. We wsi było 55 domów, kościół, młyn wodny, cegielnia, kuźnia i karczma.

Tychowo będące majątkiem rodu von Kleist-Retzow zostało po wojnie upaństwowione i stało się własnością PGR Tychowo.

Jednym z najstarszych zabytków na terenie Tychowa i gminy Tychowo jest do dzisiaj zachowany kościół z XV wieku, będący od czasu reformacji kościołem ewangelickim, który przed 1945 rokiem służył ponad dwóm tysiącom mieszkańców. Budowla ceglano-kamienna zbudowana według konstrukcji ryglowej została rozbudowana w XVIII i XIX wieku.

Na tychowskim cmentarzu znajduje się największy w Polsce głaz narzutowy Trygław o imponującym obwodzie ok. 50 metrów, pochodzący ze Skandynawii, przetransportowany w czasie ostatniego zlodowacenia przez lądolód. W 1874 roku na głazie wzniesiono drewniany

krzyż, pod którym znajduje się tablica z czterowierszem sfinansowana przez Hansa Hugo von Kleist-Retzow z Kikowa i Hugo von Kleist-Retzow z Tychowa. Tryglaw od 1954 roku stanowi pomnik przyrody, a od 1996 roku znajduje się także w herbie Tychowa.

Przy drodze Tychowo-Trzebiszyn znajduje się zabytkowa aleja lipowa o długości ok. 1,5 km. Ok. 1 km na południe od drogi nr 169 z Tychowa do Bobolic zlokalizowany jest rezerwat leśny „Cisy Tychowskie” o powierzchni 10,51 ha, utworzony w 1980 roku na terenie leśnictwa Czarnikowo, służący ochronie cisa pospolitego *Taxus baccata* L., liczący 70 sztuk w wieku ok. 120–140 lat.

Od 1 stycznia 2010 roku Tychowo uzyskało status miasta.

4 METODYKA OPRACOWANIA

Data prac terenowych	27 stycznia 2025
Ogłędziny drzew	Korony, pnie, systemy korzeniowe
Warunki	Światło dzienne, stabilne warunki atmosferyczne

- a) Opracowanie wykonano z uwzględnieniem wytycznych zawartych w zaleceniach pokontrolnych Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 20 maja 2024 roku (znak: ZN.K.5180.2.2024.MB).
- b) Podstawową ocenę statyki drzew wykonano na podstawie metody VTA (ang. *Visual Tree Assessment*) polegającej na analizie widocznych symptomów mających wpływ na utratę lub osłabienie stabilności.
- c) Określenie przynależności gatunkowej drzew dokonano w oparciu o posiadaną wiedzę, doświadczenie i kwalifikacje, a także na podstawie fachowej literatury dendrologicznej (Białobok i Hellwig 1955, Seneta i in. 2022).
- d) Nazwy gatunkowe podano zgodnie z *Dendrologią* (Seneta i Dolatowski 2012, Seneta i in. 2022).
- e) Pomiary obwodów pni drzew wykonano za pomocą wzorcowanej taśmy mierniczej 3 m (świadcstwo wzorcowania OUM09.WU.L2.473.54.2.2023 wydane przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Miar w Szczecinie) z dokładnością do 1 cm na wysokości 130 cm od poziomu gruntu zgodnie z zasadami pomiaru zawartymi w *Ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku*.
- f) Drzewa do wycinki oznaczono na pniach farbą biodegradowalną koloru czerwonego (numer), a drzewa do pielęgnacji farbą biodegradowalną koloru zielonego (kropka) numeracją odpowiadającą zestawieniu tabelarycznemu.
- g) Opracowanie graficzne wykonano w skali 1:1000 za pomocą programu QGIS (Rys. 1-2).
- h) Lokalizacja drzew została wyznaczona przy pomocy odbiornika Leica Zeno FLZ100 plus Smart.

- i) Dokumentacja fotograficzna została wykonana aparatem fotograficznym Panasonic Lumix DMC-FZ1000 o rozdzielczości 20 Mpx.

5 STAN ZACHOWANIA ZABYTKU

- a) Przedmiotowy park stanowi bardzo cenne pod względem dendrologicznym założenie, pośród którego zachowane są pojedyncze okazy starodrzewu o imponujących rozmiarach przedstawiające znaczną wartość historyczną i dendrologiczną.
- b) Ogólny stan zdrowotny drzew jest przeciętny. Młode zadrzewienie jest w dobrym stanie, natomiast starsze okazy długowiecznych drzew takich jak dąb, buk, grab, lipa charakteryzują się bardzo licznym posuszem gałęziowym i konarowym w koronach drzew lub niezadowalającym stanem fitosanitarnym.
- c) Park stanowi obecnie otulinę szkoły i budynków towarzyszących oraz wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej. Ścieżki spacerowe i ciągi komunikacyjne wyraźne, układ przestrzenny czytelny, jednak z uwagi na charakter użytkowania terenu zasadna jest regularna pielęgnacja drzewostanu.

6 ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Zasadniczym efektem działań opisanych w niniejszym programie jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa w otoczeniu ścieżek spacerowych, ciągów komunikacyjnych i zabudowy.

7 CEL PRAC WSKAZANYCH W PROGRAMIE

Celem zaleconych prac jest eliminacja zagrożenia stwarzanego przez drzewa martwe, zamierające, uszkodzone i z licznym posuszem ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników parku i lokalnych mieszkańców.

8 WYNIKI OGŁĘDZIN TERENOWYCH

- a) Do wycinki wytypowano łącznie 37 drzew ze względu na zachwianą statykę, niezadowalający lub zły stan zdrowotny.
- b) Do zabiegów pielęgnacyjnych wytypowano 288 drzew z uwagi na posusz w koronach oraz wiszące gałęzie lub kolizję.
- c) Do badań instrumentalnych wytypowano 8 drzew w celu poszerzenia diagnostyki i możliwości sformułowania zaleceń.
- d) Zalecenia dotyczące konieczności wykonania prac pielęgnacyjnych i ich zakresu obowiązują na dzień przekazania programu.
- e) Podczas oględzin stwierdzono występowanie gatunków i siedlisk objętych ochroną:
 - 1) błyskoporek podkorowy *Inonotus obliquus* (Ach. Ex Pers.) Pilát na drzewie nr 129;
 - 2) budka lęgowa na drzewie nr 224.

9 PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

9.1 WYTYCZNE OGÓLNE

- a) Ze względu na zabytkowy charakter parku prace pielęgnacyjne należy przeprowadzić z należytą starannością.
- b) Prace w drzewostanie powinny być prowadzone przez specjalistyczny podmiot z jednoczesnym zapewnieniem nadzoru nad pracami (kierowanie pracami) przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37b *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku*.
- c) Zgodnie z art. 87a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody „*Prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadza się w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom*”.
- d) Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami „*Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich przy zabytku oraz podejmowanie wszelkich innych działań, które mogłyby prowadzić do zmiany wyglądu zabytku lub naruszać jego substancję, wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków w formie decyzji administracyjnej*”.
- e) Usuwanie drzew wytypowanych do wycinki wykonać należy po uzyskaniu decyzji administracyjnej na wycinkę.
- f) Prace należy przeprowadzić narzędziami o ostrych częściach tnących. Rany nie mogą być poszarpane.
- g) Cięcia w obrębie koron należy przeprowadzić sekcyjnie, nie uszkadzając koron sąsiednich drzew.
- h) Prace wycinkowe należy przeprowadzić w sposób nieuszkadzający sąsiednich drzew (najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest przeprowadzenie wycinek metodami sekcyjnymi).
- i) Wycinkę części drzew należy prowadzić z zastosowaniem podnośnika kosowego (lub technik alpinistycznych) w celu ograniczenia szkód na drzewach niewytypowanych do wycinki.

- j) W przypadku wycinki okazałych drzew, które stanowią trzon zadrzewienia parkowego, zaleca się pozostawienie pojedynczych ostańców (świadków) w celu wzbogacenia naturalnej bioróżnorodności oraz zachowania historycznych elementów dendroflory.
- k) Drewno powstałe z wycinki drzewostanu należy usunąć z obszaru parku z zastosowaniem zrywki nasiębiejnej w celu ograniczenia szkód w warstwie runa leśnego i podszytu. Część drewna należy zachować do naturalnego rozkładu w celu wzbogacenia bioróżnorodności.
- l) Nie należy karczować ani frezować pni powstałych po wycince drzew. Rozkładające się pnie stanowią rezerwuár materii organicznej na lata oraz stanowią niszowe mikrosiedliska dla wielu gatunków organizmów.
- m) Drobnicę (gałęzie i konary) powstałe z wycinki drzewostanu (lub z cięć pielęgnacyjno-sanitarnych) należy złożyć w stosy biocenotyczne lub wyrębkować z równomiernym rozmieszczeniem zrębek na terenie parku do naturalnego rozkładu.
- n) Do przeprowadzania cięć należy stosować narzędzia zdezynfekowane środkiem grzybo- i bakteriobójczym np. Septysan SR.
- o) Drzewa posiadają zróżnicowaną zdolność tworzenia barier fenologicznych powstrzymujących rozprzestrzenianie się infekcji grzybowych, a w konsekwencji do rozkładu drewna. W związku z powyższym istnieje konieczność dostosowania zakresu cięć do gatunku:

Tabela 1 Zdolność grodziowania

Lp.	Zdolność grodziowania	Nazwa	Zalecenie
1	2	3	4
1.	niska	czeremcha	dopuszcza się cięcie gałęzi do średnicy 5 cm
		dąb czerwony	
		jarzáb pospolity	
		jesion wyniosły	
		klon pospolity	
		klon srebrzysty	
		świerk pospolity	
		wierzba iwa	
2.	wysoka	brzoza brodawkowata	dopuszcza się cięcie gałęzi do średnicy 10 cm
		buk pospolity	
		dagleżja zielona	

Lp.	Zdolność grodziowania	Nazwa	Zalecenie
1	2	3	4
		dąb bezszypułkowy	
		dąb szypułkowy	
		grab pospolity	
		klon jawor	
		lipa drobnolistna	
		robinia akacyjowa	
		sosna pospolita	
		wiąz polny	
		wiąz szypułkowy	

- p) W przypadku stwierdzenia siedlisk gatunków objętych ochroną należy uzyskać zezwolenia na odstępstwa od zakazów wydawane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
- q) W trakcie wykonywania prac należy sporządzać na bieżąco dokumentację fotograficzną. Dodatkowo należy sporządzić dokumentację fotograficzną po zakończeniu prac.
- r) Prace należy przeprowadzić zgodnie z zaleceniami niniejszego programu.

9.2 WYTYCZNE SZCZEGÓŁOWE

- a) Do wycinki wytypowano 37 drzew martwych, zamierających, złomów, z owocnikami grzybów i zachwianą statyką, które zagrażają upadkiem.
- b) Do cięć sanitarnych wytypowano 287 drzew w celu usunięcia posuszu (suszu) gałęziowego, konarowego oraz wiszących gałęzi i konarów.
- c) Do cięć technicznych wytypowano jedno drzewo (nr 126) z uwagi na kolizję z lampą oświetleniową.
- d) Do diagnostyki instrumentalnej wytypowano łącznie osiem drzew. Terminy badań określono w tabeli z zestawieniem drzew:
- 1) badanie tomografem akustycznym – trzy drzewa (74, 94, 278);

- 2) badanie rezystografem oporowym – drzewo nr 113;
- 3) badanie obciążeniowe – sześć drzew (74, 166, 186, 188, 278, 307).
- e) Do montażu wiązań elastycznych wytypowano cztery drzewa (112, 192, 240, 307) z uwagi na zakorek, rozwidlenie V-kształtne oraz martwicę w rozwidleniu. Wiązania elastyczne należy zamontować według wytycznych w podrozdziale 9.3.
- f) Należy monitorować stan drzew o numerach 3, 4, 81, 125, 143 ze względu na zakłócenia fizjologiczne, wydzielanie liczego posuszu bądź owocniki grzybów patogenicznych.
- g) Należy mieć na uwadze, iż pod okapem przedmiotowego drzewostanu istnieją miejsca wypoczynku i aktywności użytkowników terenu, m. in. ścieżki, ławki, boiska sportowe, zatem oprócz prac pielęgnacyjnych w drzewostanie należy mieć na uwadze również zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom (dotyczy głównie drzew martwych, zamierających i z zachwianą statyką).
- h) Za najpilniejsze prace należy uznać zabiegi pielęgnacyjne drzew rosnących przy ciągach komunikacyjnych, drogach, ścieżkach, przebiegach i miejscach wypoczynku. Do kategorii o mniejszej pilności zalicza się zabiegi na drzewach, które rosną w miejscach oddalonych od ww. lokalizacji.
- i) Zasadny jest montaż tablic ostrzegawczych informujących o niebezpieczeństwie w otoczeniu drzew w trakcie silnych wiatrów w ilości czterech sztuk (przy głównych wejściach do parku, podrozdział 9.4).
- j) Zaleca się pozostawienie na terenie parku ok. 20% usuwanych drzew do naturalnego rozkładu.
- k) Termin wykonania prac – 2 lata – możliwa wycinka w trakcie całego roku, jednak optymalnie poza okresem lęgowym w stanie bezlistnym.

9.3 MONTAŻ WIĄZAŃ ELASTYCZNYCH

- a) Drzewa rosną w niezwykle wrażliwym otoczeniu. Mając na uwadze ich niebezpieczne rozwidlenia połączone z zakorkiem należy zastosować między głównymi konarami wiązania elastyczne typu Cobra o nośności zgodnej z podaną w zestawieniu tabelarycznym, co ograniczy możliwość niekontrolowanego wyłamania głównych konarów.
- b) Wiązania powinny zostać zamontowane w systemach dynamicznym, z amortyzatorami, w odległości 2/3 od miejsc rozwidlenia konarów.
- c) Wykonawca prac powinien przedłożyć Zamawiającemu po zamontowaniu wiązań dokumentację fotograficzną przedstawiającą w szczególności:
 - ▲ sposób zamontowania obejm;
 - ▲ miejsca montażu amortyzatorów;
 - ▲ pętle rezerwowe oraz tzw. „quicksplICE”;
 - ▲ znaczniki rocznika.
- d) Ponadto Wykonawca powinien dostarczyć certyfikaty produktów.
- e) Instalacja wiązań powinna zostać przeprowadzona przez wykwalifikowany personel, ze względu na wymaganą pogłębioną znajomość stabilności drzew i dynamicznych obciążeń związanych z wpływami wiatrów. Montaż wiązań powinien zostać dokonany według zaleceń producenta systemu.
- f) Należy pamiętać o kontroli wiązań w przyszłości, gdyż pętla rezerwowa może po czasie być zbyt naprężona, a obejmę za małe w stosunku do rozmiaru konarów.

9.4 TABLICE OSTRZEGAWCZE – ZAGROŻENIE PRZED WIATRAMI

Najwyższe ryzyko powstania niekontrolowanych wywrotów występuje w okresie ulistnionym, zwłaszcza podczas opadów deszczu i wiatrów – w takich sytuacjach w parku nie powinny przebywać postronne osoby. W pełni uzasadnione jest posadowienie kilku tablic informacyjnych wskazujących na realne zagrożenia przebywania w parku podczas opadów deszczu i wiatrów. Przykładowy wzór tablic zaprezentowano na zdjęciach poniżej.

Zdj. 1-2 Przykładowe tablice ostrzegawcze

10 ZESTAWIENIE DRZEW

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Epitim	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwinięcie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytki wgłębne na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogeniczne	Żerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wycinka	Pełność zabiegów	Monitoring	Tomografia dźwiękowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi
1	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	271				+	+																									
2	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	258				+																										
3	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	197	+			+	+																									
4	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	261				+	+						+																			
5	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Mill.	119				+																										
6	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	252				+	+																									
7	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	262				+	+																									
8	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	201				+	+																									
9	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	270				+	+																									
10	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	266				+	+						+																			
11	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	215				+																										
12	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	250				+																										
13	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	272				+				+																						
14	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	193	+			+	+	+																								
15	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	141				+	+																									
16	Dąb bezszypułkowy	<i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.	(Matt.) Liebl.	104				+																										
17	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	191				+	+																									
18	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	184				+																										
19	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	258				+	+																									
20	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	76				+																										
21	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	173	+			+	+																									
22	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	222				+	+																									
23	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	226				+	+																									
24	Dąb bezszypułkowy	<i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.	(Matt.) Liebl.	308				+	+																									
25	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	114				+							+																			
26	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	184				+	+																									
27	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	157				+																										

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Epitim	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwidlenie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytki węglbne na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogenniczne	Zerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wycinka	Plimność zabiegów	Monitoring	Tomografia dźwiękowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi	
28	Dąb bezszypułkowy	<i>Quercus petraea</i>	(Matt.) Liebl.	204				+														+													
29	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	161					+													+													
30	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	198				+														+													
31	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	134					+																										
32	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	195				+														+													
33	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	132				+														+													
34	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	123			+	+	+						+																				
35	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	195				+	+													+													
36	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	143				+														+													
37	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	125		+																													
38	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	296				+	+							+																			
39	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	144					+													+													
40	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	131				+	+													+													
41	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	234				+	+																										
42	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	112				+	+																										
43	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	244				+	+													+													
44	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	118				+	+													+													
45	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	203				+	+													+													
46	Dąb bezszypułkowy	<i>Quercus petraea</i>	(Matt.) Liebl.	258				+	+													+													
47	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	126				+	+													+													
48	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	160				+	+													+													
49	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	195				+	+													+													
50	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	240				+	+													+													
51	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	222				+	+													+													
52	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	273				+	+													+													
53	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	86				+	+													+													
54	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	183				+	+													+													
55	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	183				+	+													+													
56	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	169;111				+	+													+													
57	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	198				+	+													+													
58	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	147				+	+													+													
59	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	222				+	+													+													
60	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	208				+	+													+													
61	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Mill.	195				+	+													+													
62	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	110				+	+													+													

25

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Epilim	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwidlenie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytki głębokie na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogeniczne	Żerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wynika	Pilność zabiegów	Monitoring	Tomografia dźwiękowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi	
95	Dąb czerwony	Quercus rubra	L.	183				+	+						+							+													listwa mrozowa
96	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	258				+														+													
97	Dąb czerwony	Quercus rubra	L.	128				+	+													+													
98	Dąb czerwony	Quercus rubra	L.	147				+														+													
99	Dąb czerwony	Quercus rubra	L.	157				+	+													+													
100	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	138				+														+													
101	Grab pospolity	Carpinus betulus	L.	160;149				+	+													+													
102	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	226				+	+													+													
103	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	167				+	+																										
104	Dąb czerwony	Quercus rubra	L.	189				+	+													+													
105	Grab pospolity	Carpinus betulus	L.	136				+														+													
106	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	159				+	+													+													
107	Grab pospolity	Carpinus betulus	L.	116				+	+													+													
108	Grab pospolity	Carpinus betulus	L.	177				+	+													+													
109	Wiąz szypułkowy	Ulmus laevis	Pall.	136						+																	+								rozłupany pnię; zniszczony przewodnik
110	Robinia biała	Robinia pseudoacacia	L.	180				+	+													+													
111	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	336				+	+													+													
112	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	366				+	+													+													montaż wiązania typu Cobra 4F; martwica w rozwidleniu
113	Grab pospolity	Carpinus betulus	L.	171;92				+	+													+										+			badanie w terminie 18-24 miesięcy
114	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	265				+	+													+													
115	Klon jawor	Acer pseudoplatanus	L.	124				+	+													+													
116	Klon jawor	Acer pseudoplatanus	L.	112				+	+													+													
117	Robinia biała	Robinia pseudoacacia	L.	130				+	+									+				+													
118	Robinia biała	Robinia pseudoacacia	L.	135				+	+									+				+													
119	Robinia biała	Robinia pseudoacacia	L.	87				+	+									+				+													
120	Klon jawor	Acer pseudoplatanus	L.	140;137				+	+									+				+													
121	Klon jawor	Acer pseudoplatanus	L.	153	+			+	+									+				+													suchy wierzchołek
122	Jesion wyniosły	Fraxinus excelsior	L.	178				+	+													+													
123	Sosna wejmutka	Pinus strobus	L.	251				+	+									+				+													skrócenie konaru; dziuple zerowe
124	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	172				+	+													+													dzięciola czarnego; ślad przy pniu po osach/pszczołach
125	Jesion wyniosły	Fraxinus excelsior	L.	69				+	+													+					+								
126	Klon jawor	Acer pseudoplatanus	L.	117				+	+													+													zachowanie skrajni z lampą oświetleniową
127	Wiąz szypułkowy	Ulmus laevis	Pall.	90;89				+	+																		+								

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Epolim	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwidlennie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytki wgłębne na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogeniczne	Zerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wycinka	Plimność zabiegów	Monitoring	Tomografia dźwiękowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi
128	Jarzębina pospolity	<i>Sorbus aucuparia</i>	L.	48			+														+						+							liczna jemiola; byskoporek podkorowy <i>Inonotus obliquus</i> (Ach. ex Pers.) Pilát (objęty ochroną)
129	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	150																														
130	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	106				+															+											
131	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	228				+																										
132	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	130				+																										
133	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	248				+																										
134	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	172				+																										
135	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	240;213				+				+																						
136	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	194				+																										
137	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	190				+													+													stary żółciak siarkowy <i>Laetiporus sulphureus</i> (Bull.) Murrill
138	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	265				+																										
139	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	156				+																										
140	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	150				+									+																	jemiola
141	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	167				+																										
142	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	136				+																										jemiola
143	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	132				+																										
144	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	213				+																										
145	Brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Roth	174				+																										
146	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	226				+																										
147	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	186;101				+																										
148	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	112;100				+				+																						
149	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	96				+																										
150	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	120				+																										
151	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	141				+																										
152	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	132				+																										
153	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	198				+																										
154	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	110				+																										
155	Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	L.	114				+																										
156	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	192				+																										
157	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	179				+																										
158	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	381				+																										
159	Dąb szypulkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	242				+																										

28

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Epulum	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwidlenie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytki wgłębne na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogeniczne	Zerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wycinka	Plimność zabiegów	Monitoring	Tomografia dźwiękowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi	
192	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	180				+	+			+	+										+			+									montaż wiązania typu Cobra 2T
193	Klon jawor	<i>Acer pseudoplatanus</i>	L.	201				+	+													+													
194	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	268				+	+													+													
195	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	309				+	+													+													
196	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Mill.	165				+	+													+													
197	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	203				+	+								+					+													
198	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	215				+	+													+													
199	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	115				+	+													+													
200	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	170				+	+													+													
201	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	222				+	+													+													
202	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	150				+	+													+													
203	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	150				+	+													+													
204	Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	L.	181				+	+													+													
205	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	260				+	+													+													
206	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	44																							+								
207	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	100		+																					+								
208	Daglezia zielona	<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco		255				+	+																										
209	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	91				+	+													+													
210	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	140				+	+													+													
211	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	125				+	+																			+							
212	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	242				+	+													+													
213	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	302				+	+													+													
214	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	220				+	+													+													
215	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	260				+	+													+													
216	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	275				+	+													+													
217	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	341				+	+													+													
218	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	152				+	+													+													
219	Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Mill.	221				+	+													+													
220	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	70				+	+													+													
221	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	248				+	+													+													
222	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	272				+	+													+													
223	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	172				+	+													+													
224	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	210				+	+													+													
225	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	224				+	+													+													budka lęgowa
226	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	165				+	+													+													

30

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Eponim	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwinięcie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytek wgłębne na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogenniczne	Zerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wycinka	Pilność zabiegów	Monitoring	Tomografia dwiżkowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi		
262	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	270				+	+																		+									
263	Klon pospolity	Acer platanoides	L.	168	+		+																													
264	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	241				+	+																											
265	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	137	+			+																												
266	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	285				+	+																											
267	Jabłoń domowa	Malus domestica	Borkh.	118				+	+																											
268	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	245				+	+																											
269	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	138				+	+																											
270	Świerk pospolity	Picea abies (L.) H.Karst.		209				+																												
271	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	283				+	+																											
272	Klon pospolity	Acer platanoides	L.	178				+	+																											
273	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	214			+	+	+																											
274	Klon pospolity	Acer platanoides	L.	137				+																												
275	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	261				+	+																											
276	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	185				+	+																											
277	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	112				+	+																											
278	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	320				+	+												+											+				rozległe wyłamania; łuskwiak, Pholiotia sp. na pniu; badania w terminie 12-18 miesięcy
279	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	161				+																												
280	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	185				+	+																											
281	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	82						+																										
282	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	227				+	+																											
283	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	201				+	+																											
284	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	224	+			+	+																											
285	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	147				+	+																											
286	Jesion wyniosły	Fraxinus excelsior	L.	85						+											+															
287	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	174					+																											
288	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	181				+	+																											
289	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	188				+	+																											
290	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	281				+	+																											
291	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	148				+																												
292	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	193				+																												
293	Dąb szypułkowy	Quercus robur	L.	109				+	+																											
294	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	214				+	+																											
295	Buk pospolity	Fagus sylvatica	L.	153				+	+																											

Nr	Gatunek nazwa polska	Gatunek nazwa łacińska	Epitim	Obwód [cm]	Zakłócenia fizjologiczne	Zamierające	Martwe	Posusz gałęziowy	Posusz konarowy	Uszkodzenia korony	Ślady cięć głowiących	Rozwidlenie V-kształtne	Zakorek	Uszkodzenia pnia	Ubytki głębokie na pniu	Martwica	Pochylenie pnia	Zachwiana statyka	Uszkodzenia korzeni	Grzyby patogeniczne	Zerowiska owadów	Cięcia sanitarne	Cięcia pielęgnacyjne	Cięcia techniczne	Usunięcie wiszących gałęzi	Montaż wiązań elastycznych	Wycinka	Pilność zabiegów	Monitoring	Tomografia dźwiękowa	Rezystografia oporowa	Badania obciążeniowe	Siedliska	Uwagi
296	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	112			+	+																			+							
297	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	142					+													+												
298	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	244			+	+	+							+											+							
299	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	246				+	+																									
300	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	151;134				+	+																									
301	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	88			+																				+							
302	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>	L.	86			+	+	+																		+							
303	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	243				+	+													+												
304	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	144				+	+													+												
305	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	232				+	+													+												
306	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	140				+	+													+												
307	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	442				+	+													+												
308	Lesień wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	L.	112	+			+	+			+	+													+								montaż wiązania typu Cobra 4T
309	Lesień wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	L.	153				+	+																									plonienica zimowa <i>Flammulina velutipes</i> (Curtis) Singer na syku pnia z gruntem
310	Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Pall.	230				+	+													+												
311	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	189				+	+													+												
312	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	263				+	+													+												
313	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	188				+	+													+												
314	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	200				+	+													+												
315	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	165;122	+		+	+	+													+												
316	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	202				+	+													+												
317	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	194				+	+													+												
318	Buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	L.	223				+	+													+												
319	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	204				+	+													+												
320	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	182				+	+				+	+													+							rozdęte uszkodzenia pnia po wylamaniu
321	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	147				+	+													+												
322	Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	L.	174				+	+													+												
323	Wierzba iwa	<i>Salix caprea</i>	L.	123			+																											
324	Czeremcha pospolita	<i>Prunus padus</i>	L.	69																														złom
325	Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	L.	194				+	+													+												
326	Sosna pospolita	<i>Pinus sylvestris</i>	L.	215				+	+													+												
327	Lesień wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	L.	107	+		+													+								+						

11 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA DRZEW WYTYPOWANYCH DO WYCINKI

11.1.1 DRZEWO NR 14

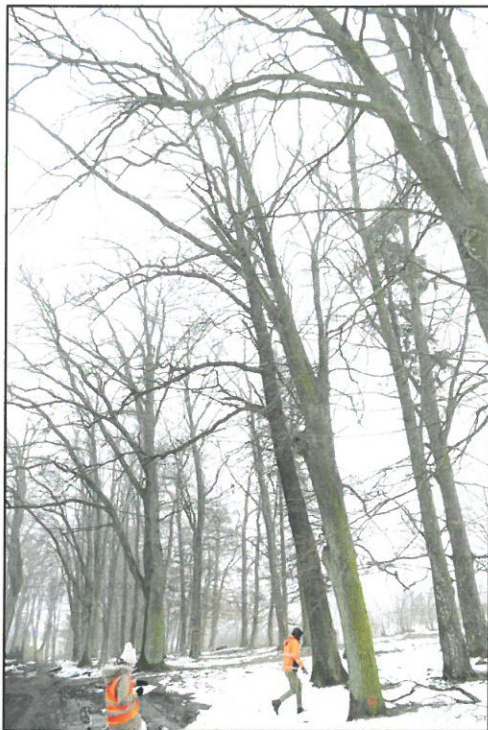
Zdj. 3

Zdj. 4

11.1.2 DRZEWO NR 21

Zdj. 5

Zdj. 6

11.1.3 DRZEWO NR 25

Zdj. 7

Zdj. 8

11.1.4 DRZEWO NR 34

Zdj. 9

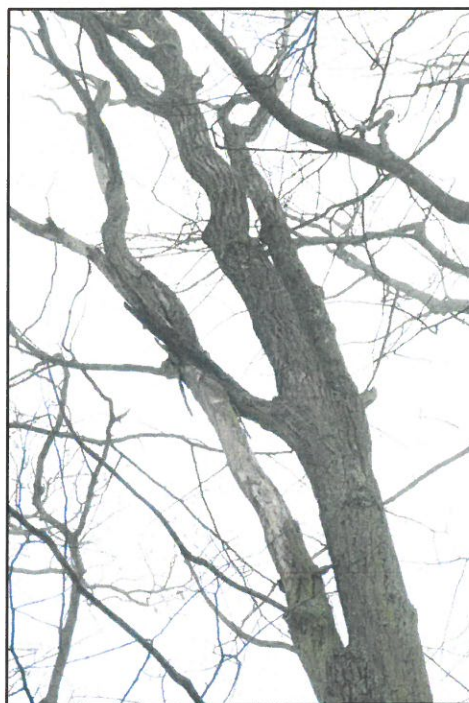

Zdj. 10

11.1.5 DRZEWO NR 37

Zdj. 11

Zdj. 12

11.1.6 DRZEWO NR 71

Zdj. 13

Zdj. 14

11.1.7 DRZEWO NR 78

Zdj. 15

Zdj. 16

11.1.8 DRZEWO NR 80

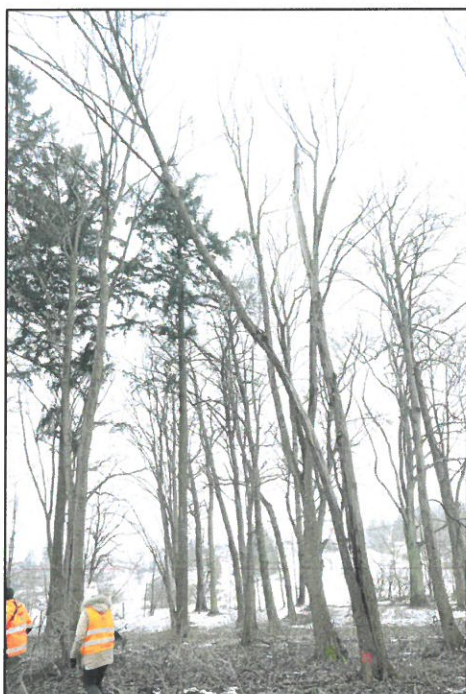

Zdj. 17

Zdj. 18

11.1.9 DRZEWO NR 109

Zdj. 19

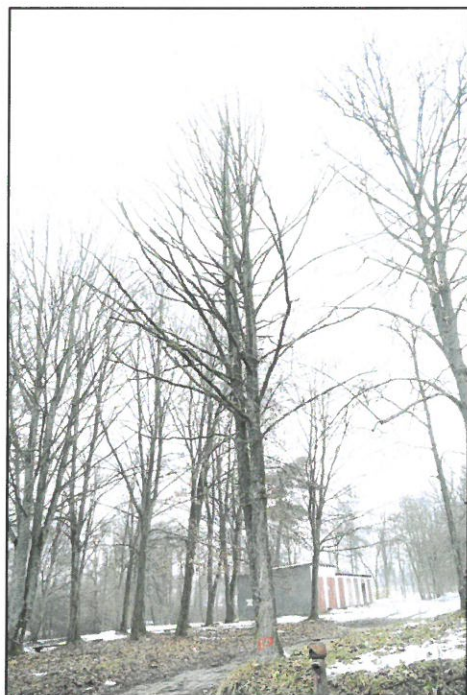

Zdj. 20

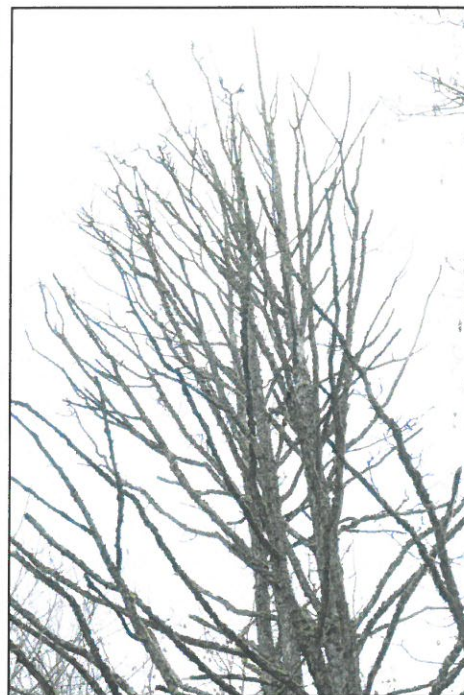

11.1.10

DRZEWO NR 127

Zdj. 21

Zdj. 22

11.1.11

DRZEWO NR 128

Zdj. 23

Zdj. 24

11.1.12

DRZEWO NR 129

Zdj. 25

Zdj. 26

11.1.13

DRZEWO NR 165

Zdj. 27

Zdj. 28

11.1.14

DRZEWO NR 206

Zdj. 29

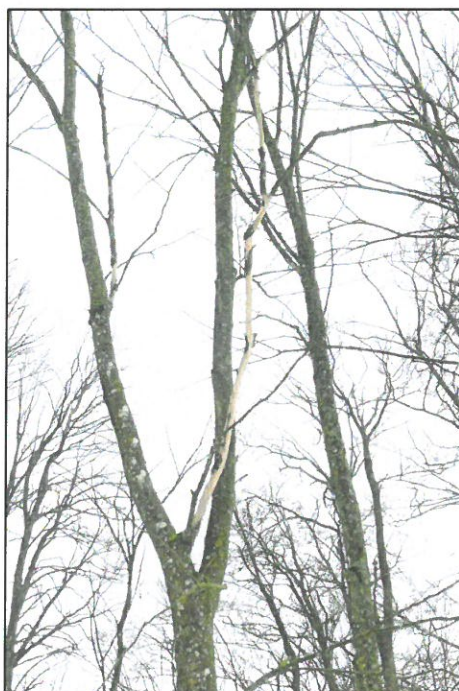
Zdj. 30

11.1.15

DRZEWO NR 207

Zdj. 31

Zdj. 32

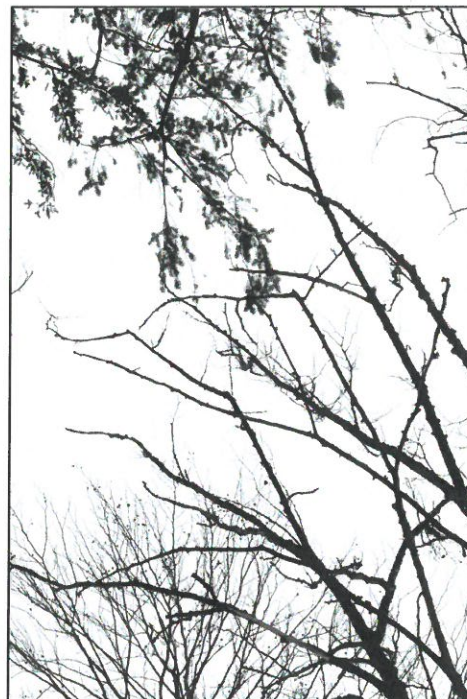

11.1.16

DRZEWO NR 211

Zdj. 33

Zdj. 34

11.1.17

DRZEWO NR 235

Zdj. 35

Zdj. 36

11.1.18

DRZEWO NR 244

Zdj. 37

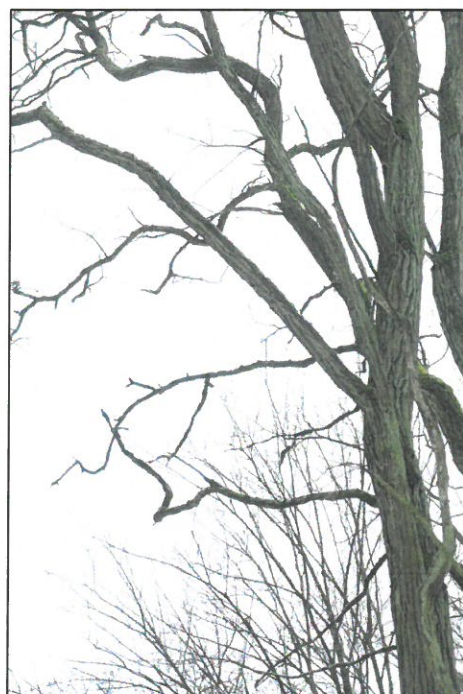
Zdj. 38

11.1.19

DRZEWO NR 250

Zdj. 39

Zdj. 40

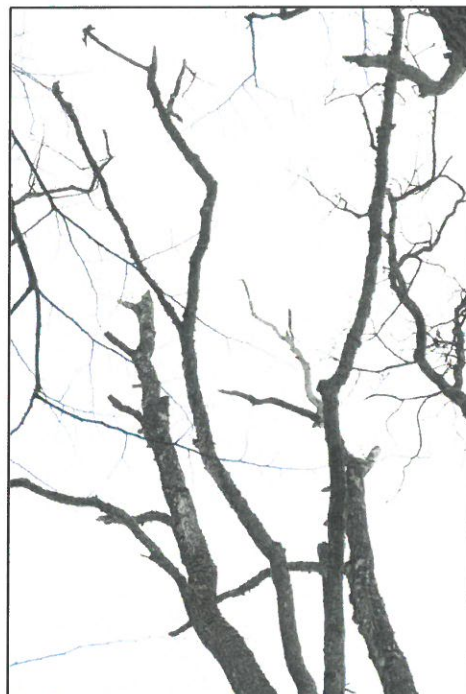

11.1.20

DRZEWO NR 256

Zdj. 41

Zdj. 42

11.1.21

DRZEWO NR 263

Zdj. 43

Zdj. 44

11.1.22

DRZEWO NR 273

Zdj. 45

Zdj. 46

11.1.23

DRZEWO NR 281

Zdj. 47

Zdj. 48

11.1.24

DRZEWO NR 284

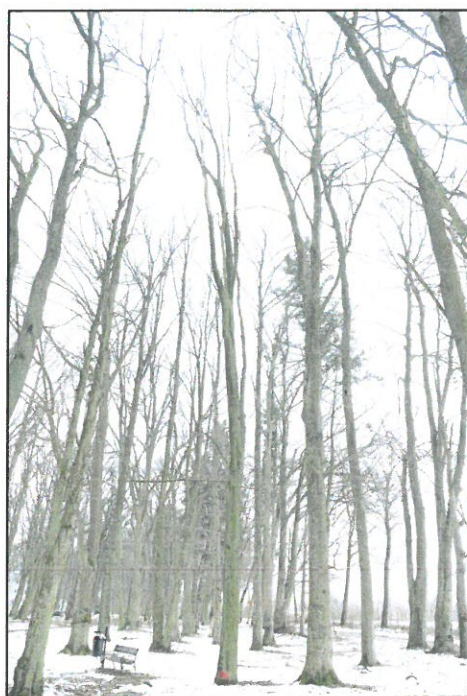
Zdj. 49

Zdj. 50

11.1.25

DRZEWO NR 285

Zdj. 51

Zdj. 52

11.1.26

DRZEWO NR 286

Zdj. 53

Zdj. 54

11.1.27

DRZEWO NR 296

Zdj. 55

Zdj. 56

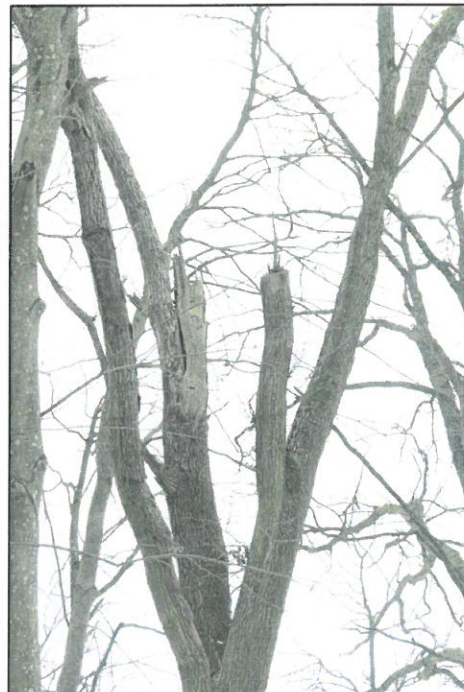

11.1.28

DRZEWO NR 298

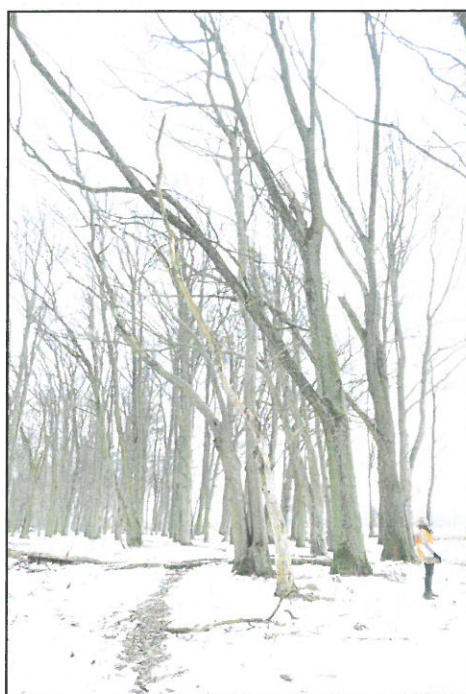
Zdj. 57

Zdj. 58

11.1.29

DRZEWO NR 301

Zdj. 59

Zdj. 60

11.1.30

DRZEWO NR 302

Zdj. 61

Zdj. 62

11.1.31

DRZEWO NR 308

Zdj. 63

Zdj. 64

11.1.32

DRZEWO NR 315

Zdj. 65

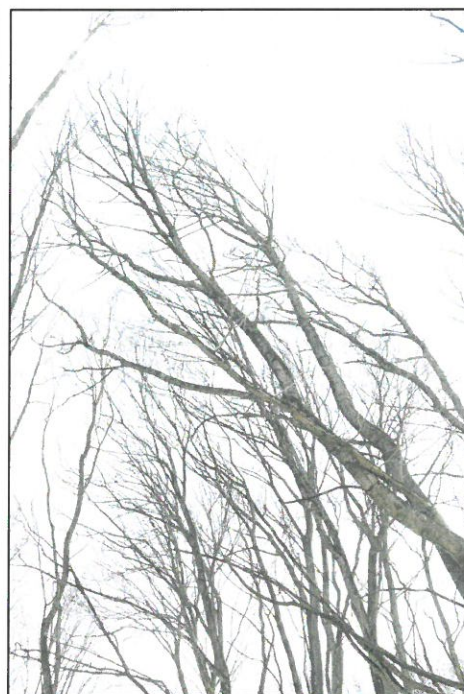
Zdj. 66

11.1.33

DRZEWO NR 319

Zdj. 67

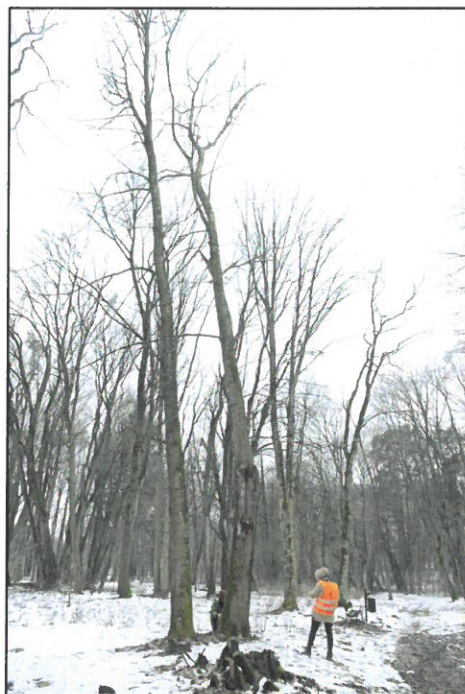

Zdj. 68

11.1.34

DRZEWO NR 320

Zdj. 69

Zdj. 70

11.1.35

DRZEWO NR 323

Zdj. 71

Zdj. 72

11.1.36

DRZEWO NR 324

Zdj. 73

Zdj. 74

11.1.37

DRZEWO NR 327

Zdj. 75

Zdj. 76

12 LITERATURA

1. BIAŁOBOK S., HELLWIG Z. 1955. – Drzewoznawstwo. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
2. BIAŁOBOK S. (red.) 1970. - Sosna zwyczajna. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Poznań.
3. BIAŁOBOK S. (red.) 1977. - Świerk pospolity. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Poznań.
4. BIAŁOBOK S. (red.) 1979. - Brzozy. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
5. BIAŁOBOK S. (red.) 1990. - Buk zwyczajny. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
6. BIAŁOBOK S. (red.) 1991. - Lipy. Agencja Arkadia, Poznań.
7. BORATYŃSKI A., BUGAŁA W. (red.) 1998. - Biologia świerka pospolitego. Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań.
8. BUGAŁA W. (red.) 1993. - Grab zwyczajny. Wydawnictwo SORUS, Poznań.
9. BUGAŁA W. (red.) 1995. - Jesion wyniosły. Wydawnictwo SORUS, Poznań.
10. BUGAŁA W. (red.) 1999. - Klony. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
11. BUGAŁA W. (red.) 2006. - Dęby. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
12. BUGAŁA W. (red.) 2015. - Wiązy. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
13. CHOMICZ E. 2007. – Rozpoznawanie zagrożenia drzewostanów przez grzyby powodujące zgniliznę drewna. Notatnik Naukowy IBL, Sękocin Stary.
14. DUJESIEFKEN D., FAY N., de GROOT J-W., de Berker N. 2016. – Drzewa w cyklu życia. Europejscy praktycy na rzecz arborystyki, Fundacja EkoRozwoju, Wrocław.
15. JANKOWSKI K., KLIMOWICZ M. 2022. – Analiza stanu zachowania najgrubszych dębów powiatu gryfińskiego. Rocznik Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego nr 69, ss. 59-70.
16. JANKOWSKI K., MINCEL M., DIVOS F. 2020. – Benedykt – stan zdrowotny najstarszego kasztanowca w Polsce. Rocznik Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego nr 68, ss. 91-100, Szczecin.

17. JOHNSON O., MORE D. 2014. – Drzewa. Przewodnik Collinsa. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
18. LONSDALE D.(red.). 2023. – Drzewa sędziwe i inne weterańskie: wytyczne do zarządzania, Instytut Drzewa, Wrocław.
19. MATTHECK C., BRELOER H. 1994. – The Body Language of Trees. A Handbook for Failure Analysis. HMSO, London, United Kingdom.
20. MATTHECK K., BETHGE K. 1996. – Geräte zum Auffinden und Bewerten von holzersetzender Fäule in Bäumen. Neue Landschaft 1, ss. 31–35.
21. MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A., ZAJĄC M. 2002. – Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. Instytut Botaniki W. Szafera PAN, Warszawa.
22. QUANTIFIED TREE RISK ASSESSMENT LIMITED. 2019. – Quantified Tree Risk Assessment. Practice note, version 5. Cheshire, United Kingdom.
23. SENETA W., DOLATOWSKI J. 2012. – Dendrologia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
24. SZEWCZYK G. 2012. – Arborystyka. Wybrane zagadnienia pielęgnacji drzew. Wydawnictwo Uniwersytetu Rolniczego, Kraków.
25. ŚWIRKO A. 2008. – Szlakiem dawnych rodów Pomorskich. Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, Karlino.

13 AKTY PRAWNE

- l) Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. Ustaw 2022, poz. 840).
- m) Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. 2004, poz. 880 z późniejszymi zmianami).
- n) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014, poz. 1408).
- o) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409).

- p) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2022, poz. 2380).
- q) Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2020, poz. 26).

14 ŹRÓDŁA INTERNETOWE

- a) pomeranica.pl – dostęp 21.01.2025
- b) rowery.wzp.pl – dostęp 21.01.2025
- c) szczecin.stat.gov.pl – dostęp 21.01.2025
- d) tychowo.pl – dostęp 21.01.2025
- e) wikipedia.org – dostęp 21.01.2025
- f) zamkilubuskie.pl – dostęp 21.01.2025

15 SPIS RYCIN

Ryc. 1 Orientacyjny zakres przedmiotowego zadrzewienia, źródło: mapy.geoportal.gov.pl.....	4
Ryc. 2 Fragment mapy z 1891 roku z orientacyjnym obszarem przedmiotowego parku, źródło: maps.mapywig.org	5
Ryc. 3 Fragment mapy z 1936 roku z orientacyjnym obszarem przedmiotowego parku, źródło: maps.mapywig.org	6
Ryc. 4 Herb rodu von Versen, źródło: zamkilubuskie.pl.....	7
Ryc. 5 i 6 Herby rodów von Kleist i von Kleist-Retzow, źródło: zamkilubuskie.pl	7
Ryc. 7 Pałac w Tychowie, rok 1903–1906, źródło: fotopolska.eu	8
Ryc. 8 Pałac w Tychowie, rok 1905, źródło: fotopolska.eu	9
Ryc. 9 Pałac w Tychowie, rok 1905–1915, źródło: fotopolska.eu	9
Ryc. 10 Pałac w Tychowie, rok 1913, źródło: fotopolska.eu.....	10
Ryc. 11 Pałac w Tychowie, rok 1925–1935, źródło: fotopolska.eu.....	10
Ryc. 12 i 13 Pocztkówki z Tychowa. Po lewej pałac i park dworski, po prawej pałac i kościół, źródło: zamkilubuskie.pl	11

16 SPIS TABEL

Tabela 1 Zdolność grodziowania.....	18
-------------------------------------	----

LEGENDA	
●	Drzewa wytypowane do wycinki
●	Drzewa wytypowane do pielęgnacji
●	Drzewa wytypowane do pielęgnacji i badań instrumentalnych
—	Zakres prac

Pracownia Przyrodnicza
SOSENKA

ul. Jasna 79/2
70-777 Szczecin

TYTUŁ

Program prac
konserwatorskich

ZAMAWIAJĄCY

Powiat Białogardzki
pł. Wolności 16-17, 78-200

Białogard

LOKALIZACJA

Tychowo, ul. Parkowa
Zabytkowy Park
Działki nr 570/7 i 571, obręb
Tychowo

AUTOR

arch. kraj. Jakub Najda

SKALA

NR RYSUNKU

1:1000

DATA

1

Styczeń 2025

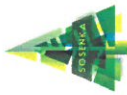

LEGENDA

- Drzewa wytypowane do wycinki
- Drzewa wytypowane do pielęgnacji
- Drzewa wytypowane do pielęgnacji i badań instrumentalnych
- Zakres prac

Pracownia Przyrodnicza
SOSENKA

ul. Jasna 79/2
70-777 Szczecin

TYTUŁ

Program prac
konserwatorskich

ZAMAWIAJĄCY

Powiat Białogardzki
pl. Wolności 16-17, 78-200
Białogard

LOKALIZACJA

Tychowo, ul. Parkowa
Zabytkowy Park
Działki nr 570/7 i 571, obręb
Tychowo

AUTOR

arch. kraj. Jakub Najda

SKALA

NR RYSUNKU

1:1000

DATA

Styczeń 2025

2

